

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolalaisen ja karjalalaisen hengen vaali ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

Nro 23 • Perjantaina 11. kesäkuuta 2004

55. VUOSIKERTA

Irtonumerohinta 1 €

Tuttuja vieraita

Kuka olet? Mitä Sinulle kuuluu?

Olen Kari Juhani Kiiski. Synnyin 28.6.1944 Rääkkylässä, Pohjois-Karjalan laulupitäjässä, äitini Elsa Maria Hirvosen (s. 26.8.1911, kuoli 26.8.1970) kodin saunassa, Savinien tilalla. Isäni on Paavo Kiiski (s. 11.10.1912, kuoli 7.4.1977). Jo nuorena miehenä kauppa-alalle siirtynyt

Paavo-poika Kiiski Kurkijoen Haavikon Kiiskin talon, Kotimäen sisarusparven keskivaiheelta ikänsä puolesta. Isoisäni oli Ukko - Paavo Kiiski, maanviljelijä, kunnallisvaikuttaja, jopa presidentin valitsijamieheksi hänet aikanaan valittiin. Hän oli monitoimimies muutenkin mm. taitava puuseppä ja musiikimies. Hän kuoli 1939 Kurkijoella ja haudattiin kotipitäjän multiin vaimonsa viereen. Isoäitini oli Helena Os. Hartikka Otsanlahdelta, Johan Hartikan tytär. Hän kuoli jo 1922 synnytettyään kolmetoista lasta Kiiskin taloon. Heistä yksitoista sai elää elämänsä evakkona eri puolilla Suomea.

Asun nykyisin Loimaan kaupungissa yhdessä Seija Erlundin (os. Sorsa) Seijan äidin juuret ovat Kurkijoen Haavikolla myös. Nykyinen kotini on lähellä työpaikkaani ammattikou-

”Olen karjalalaisten ruokien intohimoinen nautiskelija!”

5.6. 1992: Kiiskin talon rautioilla Kurkijoella Haavikolla. Löysin uunin luukun kehyksen. Seison uunin rautiokassan päällä.

lua, Myllykyläntiellä. Perheeseen kuuluu neljä lasta, jo aikuisia ja omissa elämissään eläviä. Tiina, Sami Ranja ja Jussi. Kolme heistä on perheen perustanut ja lapsenlapsiakin on ”vaarin” ilona jo viisi, Iitu, ja Ukko-Paavo, Matias ja Riia sekä kahden vuoden ikäinen Roope. Lasteni äiti on Kaija Uimonen, jonka sukujuuret ovat äitinsä puolelta Jaakkimasta.

Minkälaista työtä olet tehnyt ja missä?

Olen käynyt neljä luokkaa kansakoulua Lapinjärven Porlamin kylässä, opettajien Eino ja Tellervo Virolaisen opastaessa elämän salaisuuksiin. Vanhempien veljien Vesan ja Eeron jälkeen oli minunkin vuoroni lähteä suureen maailmaan, kun pyrin ja pääsin oppikouluun Loviisaan.

Muutos turvallisesta, pullantuoksuisesta, karjalaniirakoiilta ja karjalaniirakoiilta tuoksuvasta kaup-

piaskodista oli melkoinen koulukortteeriin ruotsinkieliseen, Wirtavuoren mamman ja papan viikoittaiseen täysihoidtoon viideksi vuodeksi, - Olihan alun hankalan ruotsinkielien takia itku monesti 11-vuotiaan pojan silmissä, kun ei ymmärtänyt yhtään ajatusta, mitä mamma ja pappa toisilleen puhuivat.

Viiden vuoden aikana onneksi oivalsin perin nopeasti, että kielitaitoa on hyvä kehittää ymmärtääkseen, että on samankaltaisista ihmisistä aina kyse, kun vaan saamme selvää toinen toistemme ajatuksista ja yhteinen kieli on mainerio apu siinä. - Niinpä harrastan kieltä tänä päivänäkin. Tästä harrastuksesta on ollut hyötyä myös eri tehtävien hoidossa myöhemminä vuosina.

Urheilu ja liikkuminen kuului jo lapsuudesta alkaen harrastuksiini. Ajattelin jopa jossain ikävaiheessa, että minulla saattaisi olla mahdollisuuksia olympialaisiin asti, koska harjoittelimme poikaporukassa niin systemaattisesti 50- ja 60 lukujen paikkeilla. Polven loukkaantuminen kuitenkin hillitsi vähän tätä pyrkimystä. Nuorisoseurassa toi-

10.6. 02. Siinä se on! kiiskin leivinuunin ”kehys”, Kurkijoella, Haavikon kylässä, kotimäellä. Seija ja Kari ja Kiiskin talon leivinuuninluukun kehys, jonka toin sitten kotiin Loimaalle muistoksi.

Kemppisen Lampi. Kotimäki on Kiiskin talon päiakan nimenä kartoissa. Lehmät joivat Kemppisenlammesta.

Sisäsiyuilla TÄNÄÄN

Runopalsta sivulla	3
Kari Kiiski jatkaa sivulla	4
Luokkakokous sivulla	4
Arkistot kuntoon sivulla	6
Säikähähdys sivulla	7
Puutarhassa sivulla	8

kunnassa vuonna 1965, armeijasta tulon jälkeen. Kolmen vuoden opiskelun jälkeen sai jo siihen aikaan alemman tutkinnon valmiiksi ja vuoden opetusharjoittelun eli auskultoinnin suoritin Tampereen normaalilyseossa (69-70). Opetin liikuntaa ja teknisiä töitä Forssan yhteiskoulussa yhden lukuvuoden tuntiopettajana. Vuoden 1970 syksystä alkaen olen toiminut Loimaan ammattikoulun opettajana, joitakin myöhemmin eteen tulleita ”haasteita muilla markkinoilla” lukuunottamatta yli kolmekymmentä vuotta. Nykyisinhän kouluni nimi on Loimaan Ammatti-instituutti, monialainen ammattiin valmistava toisen asteen oppilaitos, jossa osana on ammattikorkeakoulututkimusmahdollisuudet ja aikuiskoulutusyksikkö eri tyyppiselle aikuisten koulutustarjonnalle. Opetan liikuntaa, terveystietoa ja yhteiskunta-, yritys- ja työelämätietoa eri yksiköiden opiskelijoille, nyt osa-aika-eläkeläisenä. Minulla todettiin nimittäin n. kaksi vuotta sitten ALS - sairaus, mikä on heikentänyt lihastoimintaa niin, ettei liikunnanopetus enää ole mielekästä.

Opetan kuitenkin vielä muita aineita, yhteiskunta- ja yritystietoutta, ja terveystietoa.

Luottamustoimet ja harrastukset

Jo oppikouluaikana toimin Teinikunnassa, mm. Jämsän yhteiskoulussa ja Haapamäen yhteislyseossa. Näissä tehtävissä, joita silloin hoidin, sain ensi kosketuksen yhteisöllisyyteen, yhdessä tekemisen iloon ja riemuun. Liikunnanopettajaksi valmistumisen jälkeen, päästyäni tänne Loimaalle ammattikouluun opettajaksi, oman kouluni äidinkielen opettajan pyytämänä, avautui luottamustehtäviin perehtyminen SAKO:ssa (Suomen Ammattikoulujen Opettajaliitto). Olin V-S-piirin sihteerinä ja muutaman vuoden jälkeen minut valittiin SAKU:n (Suomen Ammattikoulujen Urheiluliitto) johtokuntaan. Pari vuotta sen jälkeen Suomen Liikunnanopettajain liiton puheenjohtaja Otso Vilhunen pyysi minua asettumaan liiton vuosikokouksessa ehdokkaaksi, koska ammattikouluista ei ollut vielä tuol-

JATKUU SIVULLA 4

11.6.2004

Hyvän sään aikana

Suomalaiset ovat kansa, johon sää vaikuttaa. Vaikuttaako enemmän kuin muihin kansoihin, en tiedä kun ei ole kokemusta, mutta suomalaisiin se vaikuttaa kyllä paljon.

Sää on suomalaisten keskustelunaihekin. Ja hyvin harvoin on ihan sopiva sää. Liian kylmä, liian kuuma, liian tuulista, liian kuivaa... ja jos auringonpalvoja nauttii pitkästä, kuumasta kesästä, ovat maanviljelijät kauhuissaan kuivuudesta ja huonokuntoiset voivat huonosti. Sää ei ole milloinkaan sopiva kaikille. Jos sataa, harmittaa ulkotapahtuman järjestäjiä, puistotyöntekijöitä ja lomalaisia, vaikka maanviljelijät taas olisivat iloisia. Mistä ihmeestä se voisi Luojakaan tietää millaista ilmaa sen meille suomalaisille pitäisi antaa, jotta olisimme tyytyväisiä.

Se on kummallista, että sää vaikuttaa jopa äänestystulokseen. Kun huonolla ilmalla ei

mennä äänestämään yhtä paljon kuin hyvällä ja oikein hyvällä ilmalla, varsinkaan kesällä, ihmiset eivät mene äänestämään kun ovat mökillä. Se on merkillistä. Että annetaan ennemmin sään vaikuttaa siihen miten asioitamme esimerkiksi Euroopan parlamentissa päätetään...

Ja kun asiaa oikein järjellä tarkastelee, niin sää oikeasti voi vaikuttaa todella harvoin. Myrskyllä ja lumimyrskyllä voi olla vaikutus, etteivät ihmiset oikeasti voi liikkua minne haluavat – ei juurikaan muulla. Paitsi tietysti helle vaikuttaa sairaisiin ihmisiin niin, että on oikeasti syytä ottaa rauhallisesti.

Kysymyshän on lopulta asenteesta. Joko annamme sään hallita meitä tai emme. Voisiko se olla ihan niin yksinkertaista.

Maire Soiluva

Hartaus sunnuntaiksi 13.6.
2. sunnuntai helluntaista

Pidä kiinni
oikeasta!

Uskon vahvuutta ja kestävyyttä on totuttu mittaamaan mitä erilaisimmissa yhteyksissä. Uskotko Jumalaan, uskotko rakkauteen, uskotko hyvinvointiyhteiskunnan tulevaisuuteen? Uskotko myös että elämäsi arvot ovat paikallaan? Että ne ovat oikeita ja Jumalankin katseen kestäviä?

Vaikka ihminen uskoisi niin rakkauteen kuin hyvinvointivaltioonkin, hän voi miettiä ankarasti muita omaa elämäänsä suuntaavia arvostuksia. Kannattaako enää olla rehellinen tai kohtuullinen kun toisin toimivat näyttävät menestyvän kerrassaan mainiosti?

Luukkaan evankeliumissa kerrotaan rikkaasta miehestä ja köyhästä Lasaruksesta, jotka elivät elämänsä näköetäisyydellä mutta silti äärimmäisen kaukana toisistaan. Rikas eli juhlien ja iloiten, köyhä sairastaen ja kerjäten.

Hyvän juutalaisen olisi pitänyt auttaa köyhää, mutta kun rikas mies ei sitä tehnyt, hän joutui maksamaan asiasta kuoleman jälkeen. Hän oli käyttänyt hyvän elämän kiintiön loppuun ja päätyi tuonelaan.

Siellä hän huolestui vielä maan päällä elävistä veljistään. Eikö joku tuonelasta voisi käydä opastamassa heitä oikealle tielle? Se ei kuitenkaan ollut mahdollista. Elävillä ihmisillä on heille tarkoitettu opetus ja ohjaus, sen pitäisi riittää.

Mikä on se jokin, joka sokaisee ihmisen niin, ettei hän erota oikeaa ja väärää ennen kuin kuoleman jälkeen?

Tämän kertomuksen mukaan se on hyviä asioita ja laiskuus, ehkä myös ahneus. Silloin ihminen unohtaa, ettei maallinen hyvä ole hänen omaa ansiotaan, vaan Jumalan lahjaa.

Kun elämän keskipisteeseen nousevat aineelliset asiat, lähimmäisten merkitys häipyy taka-alalle. Se on elämälle kohdalokasta niin maan päällä kuin kuoleman jälkeen.

Sirkku Nyström

Kirjoittaja on teologian maisteri ja toimittaja.

Kuolleita

Meidän Fanni-täti

Fanny Maria KYLLIÄINEN

o.s. Kivilä

s. 17.11.1917 Vampula
k. 03.06.2004 Huittisten terveyskeskus

Kuvasi kultaisten suljemme
kätköihin sydämen.

Kiittäen

Kirsti ja Paavo

Jarmo, Esa, Riitta

Tarja, Merja ja Raija perheineen

Hilkka ja Lauri

Leena ja Ulla perheineen

Anna ja Aili sisarten lapset perheineen

muut sukulaiset ja ystävät

Nyt olet päässyt lepoon
niin syvä, hyvä unes on
kuin kukan kankahalla.

(Runeberg)

Ystävällisenä kutsuna ilmoitamme, että siunaus on 19.6.2004 Vampulan kirkossa ja muistotilaisuus Vampulan seurakuntatalolla.

Muistettavaa

Kurkijoen Pitäjäsjuhlat

24-25.7 2004 Loimaalla

Laita muistiin, siellä tavataan!

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ

Toimitusneuvosto: Kurkijoki-Säätiön hallitus

Toimitus: Päätoimittaja Maire Soiluva
ja kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Konttori: Vesikoskenkatu 13 As 21, 32200 Loimaa
Avoinna: Tiistaisin ja perjantaisin klo 9–14
puh. (02) 762 2551
Matkapuh. 050-521 3336

Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisesta sattuneesta virheestä rajoittuu enimmillään ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT: (Kaikki ilmoitukset)

Etusivu 60 centtiä/mm

Muut sivut 45 centtiä/mm

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa.

Lehti ilmestyy perjantaisin, mutta vuoden aikana on joitakin kaksoisnumeroita juhlapyhien aikoihin. PAINOSMÄÄRÄ 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:

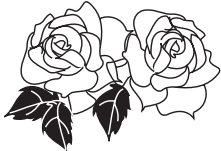
vuosi 35 euroa
6 kk 20 euroa
3 kk 12 euroa
Pohjoismaat 39 euroa
Muualle 46 euroa

E-mail:
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Tilinumero: LSÖP 523900-4897

Sivunvalmistus:
Etusivu Frontpage, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki
ISSN 0782-5668

NIMIPÄIVÄT

12 la Esko
13.su Raili, Raila
14.ma Kielo
15. ti Vieno, Viena
16. ke Päivi, Päivikki,
Päivä
17. to Urho

Oikaisu

Viime lehden henkilöhaastatteluun oli pujahdellut virheitä. Ensinnäkin kirjoittaja oli Sirkka Pöyri, os. Kaartinen. Mumma oli mummo ja maitoa lypsettiin tietysti pulloon.

Pahoittelemme virheitä.

Toimitus

150
 Kurkijokelainen
 VUOTTA SITTEN...

N:o 23. Lauantaina kesäkuun 12. p:nä 1954

N:o 23. — 1954 — 3

Laidunkausi on alkanut

Varastossamme on pötkkilankaa ja sähköpaimenia sekä paristoja, lankaa ja eristäjiä.

ALASTARON OSUUSKAUPPA r.l.

LEIKKUUPUIMURIN OMISTAJAT

Nyt on sopiva aika huoilaa leikkuupuurit, että ovat sitten kunnossa kun puittokausi alkaa. Olemme kouluttaneet miehet puimurien huoltoon ja pidämme myöskin puimurien varaosia varastossa. Asentajamme käyvät tilauksesta myös omistajien luona huollon suorittamassa. Ensiluokkaisista raska-siineistä valmistettuja KÄRRYNAKSELISTOJA saatte meiltä.

LOIMAAN AUTOKORJAAMO OY, puh. 34.

Sähköpaimenia ja paristoja

PÖTKKILANKAA ja SINILOITTA.

OSKARI HEIKKILÄ OY

Hyvää yötä!

MEILLÄ ON: Epeä- ja jousipattajaisia sähköjä jalopuupäädyn. Vuodesölvä. Solvasähköjä. Huvilasähköjä. Hetekorta. Patjoja. Peit-teitä. Varastossamme sopivia hintoin!

S. LEPPÄÄHÖN HUONEKALUHUKE, Loimaa Pölkänk. 2, puh. 172.

Tapahtuma-
kalenteri

Karjalan Liiton ja sen jäsenseurojen tilaisuuksia vuonna 2004

Tilaisuudet Karjalatalolla Helsingissä ellei toisin mainittu. Karjalan Liitto ry, Käpyläнкуja 1, 00610 Helsinki, puh. 09-7288 170

Kesäkuu

- 11.-13.6. Kotiseutumatka Uudellekirkolle, järj. Pääkaup. uusikirkkolai-set ry, ks. www.uusikirkko.net

12.-13.6. Säkkijärvi-juhla, Loviisa

13.6. Kanneljärven pitäjä-juhla, Salo

13.6. Käkisalmi-juhla, Heinola

18.-20.6. Karjalaiset kesäjuhlat Joensuussa

18.6. Kesäjuhlaseminaari, Joen-suu

19.6. Karjalan maraton, Joensuu

19.6. Suojärven pitäjöseuran vuosikokous, Joensuu

19.6. Karjalaisten kesäjuhlien avajaisjuhla, Joensuu

20.6. Karjalaisten kesäjuhlien päiväjuhla, Joensuu

27.6. Kirvun pitäjäjuhla, Kirvu

29.-30.6. Sukuseurojen matka Viipuriin ja Viipurin arkis-toon

29.6.-2.7. Kirkot kautta Karja-lan - Arkkitehtuuria ja his-toriaa Laatokan Karjalasta Kannakselle

Kirjettäsi odotetaan

Sinun kirjettäsi odotetaan Kurkijokelaisessa. Toivomme kirjeesi sisältävän runoja, ajatuksiasi nykypäivästä, kuulumisiasi suvustasi, perheuutisia, muistelmia lapsuudestasi, nuoruudestasi Karjalassa, elämästäsi evakkona – kirjoituksesi, hyvä kurkijokelainen ja hiitolainen, on lehden lukijoille hyvin arvokas. Ei se ulkoasu, eikä kieliasu ole se tärkein. Tärkein on sisältö, sinun muistosi, sinun ajatuksesi! Voit lähettää kirjoituksesi kirjeessä paperilla, kirjeessä levykkeellä tai sähköisesti sähköpostina. Ja mukaan muutama kuva elävöittämään, kuvat kyllä palautetaan!

Kurkijokelainen

Vesikoskenkatu 13 as 21, 32200 Loimaa. Email: toimitus@kurkijokelainen.inet.fi.

Ken tietää?

Kuva Kurkijokimuseon kokoelmasta

Lapinlahtelaiset ovat veneretkellä Laatokalla vuonna 1934. Keitähän kuvassa on? Tiedot kuvasta pyydetään osoitteeseen Kurkijokimuseo, Kojonperäntie 446, 32260 Kojonperä tai puhelimitse 050-4036050 Ulla Clerc tai sähköpostilla: ulla_clerc@hotmail.com.

Runopalsta

Unelmia

3ulle tahtoisin maalata taulan, jossa kauneimmat värit ois.

Tai säveltää kauniin laulun, jossa herkinmät sävelet sois.

Ne sinulle tahtoisin antaa elon onnea toivottaen, vaikka käyt kohti kaukaista rantaa Sua koskaan voi unohtaa en.

Olit kerran aarteeni, kallehin, vaikka silloin mä sanonut en, mutta hetket nuo mieleeni talletin joita vanhana nyt muistelen.

Terttu Ketola

Rakentaa me
rauhassa
tahdomme

Kuinka voimakas onkaan öiden rauha , työn uupumuksen se unehen tuutia voi. Kun uusi päivä, käy tietään kohtalon, työn ilo silloin taas niin kevyttä on, sekä usko sen arvoon, sammumaton.

Tuo velvoite kutsuu meitä yhä uudelleen, tuttu on työn kutsu, määräkö kohtalon lie. Me veljeydelle ikeemme aina voitamme , nukkukoot laiskurit vaanivaa untansa . Työmies elää, hän herää, hän rakentaa.

Olemme raataneet raivaten tulevaisuuden tietä, kestäneet työn ikeet ja sorretun osan. Emme alistu vihalle, - onhan tämä synnyinmaa... Rauhassa tahdomme rakentaa, elää tahdomme vain, tehden työ ei katoa, kansalta vaurauskaan...

Työlle me etsimme nyt aikaa, uudesti valoisaa, tulevaisuuteen katseet tähyää , aikaan parempaan. Työn siunaus ei koskaan sammu ikuisesti, ajan sorrosta se on aina kohonnut kunniaan. Ajasta nousevasta, herää jälleen.työn laulu.

Juho Uimonen: Runoutta

KORVEN KUNINGAS

Olen kuningas korven ja tajuta voin minä korpien ikuista kieltä. Sen humina lasna jo htiSmasi mun ja nostatti sankari mieltä Se valtavan haavehen mielehen toi mi nous' yli rimpien huurun. Siell' lapsena kukista päähäni tein niin kaunihin kuningaskruunun.

Minä korvessa synnyin ja mieheksi sain, oli siellä, siellä mun isäni maja. Kun kylillä vierasten töitä ma tein, oli aina mun mieleni vaja. Siks' samosin salohon suurehen taas, kun siell' oli soitimen aika, kun luontoa kukkahan elvyttämään sai kevähän valtava taika.

Kuin isäkin majani korpehen tein, liki rytöisen rämeen rantaa.

Näin sukuni ennenkin tehnyt jo on niin ammoin kuin tietoni kantaa. Siks' korvessa parhaiten viihtyä voin, siell' toivoni sainio palaa käy aatoksen kotkana korkeuksiin. Tää korpi mun suruni salaa.

Rytörämeen, sen jota ennemmin on vain hallinneet kukka ja halla, sen taivutin itseeni palvelemaan mun kuokkani, aurani alla. Kevätlaulujen helkkyissä riemuavain saa siemenet korpeni multa. Vaan syksyllä riistani riihessä puin, kun kaunis on koivikon kulta.

Kun korkehin Kuningas kutsuvi pois jo taistoista touvon näistä, kai lähteissä päähäni seppelleen saan mä täysistä tähköpäistä.

Sikstus Oksa: Runoja

JATKOA SIVULTA 1

loin edustajaa hallituksessa. Suostuin ja minut valittiin useaksi vuodeksi tähän tehtävään. Hoidin liitossa hallituksen jäsenyyden lisäksi eri toimikuntien asioita mm, edunvalvonnan, Liikuntakasvatuslehden toimintusneuvoston aihepiirien asioita. Lisäksi vedin liikunnanopettajien kurseja useina kesinä eri urheilupistoissa, niin SAKU-laisille kuin yleiskoulun, peruskoulun ja lukion liikunnanopettajille.

1980 –luvun keskiasteen koulunuudistuksen aikana olin liikunta-alan ns., toimeenpanonkouluttaja. Tehtävänä oli perehdyttää kollegat eri puolilla Suomea uudenlaiseen koulutusjärjestelmään, jonka mukaisesti ammattikoulutus seuraavina vuosina toteutettiin.

Todennäköisesti tämän ”komennuksen ” seurauksena YK:n rauhanturvatehtävistä 1984-85 Libanonissa, Operatiivisen toimiston ns. tilannepäivystäjänä ja oto- urheilu-upseerina palattuani, sain soiton Hämeenlinnan ammattikoulujen opettajaopiston rehtorilta, että olisinko halukas otamaan vastaan puolen vuoden sijaisuuden ammatillisen koulutuksen keskusvirastossa, Ammattikasvatushallituksessa. Vastasin siltä istumalta olevani halukas, mikäli vaan tieto-taitojani siellä Helsingissä tarvitaan. Tämän komennuksen piti kestää vain puoli vuotta. Pesti jatkui siellä kuitenkin vuoden 1991 huhtikuuhun asti.

Oli hieman hankala minun, riviopettajan lähteä uudenlaisia haasteita kohti, koska liitohallituksemme ei ymmärtänyt tarpeelliseksi minun kohdallani tätä sen paremmin kuin Libanonin YK-tehtävien hoitoaikaakaan ! En nimittäin meinannut saada virka-vapautta koulustani. Esimerkiksi Libanonista jouduin tekemään uuden puolen vuoden virkavapausanomuksen kesken vuoden palvelusaikaani, vaikka kaikki tiesivät, että vuosi on normaali palvelusaika mielenkiintoisessa rauhanturvatehtävässä. Samoin AKH: n jatko-aikoihin suhtauduttiin aika nihkeästi työntäjän suunnalla. Asiat kuitenkin järjestivät toivomallani tavalla ja sain olla pyydytyn ajan siellä Helsingissä.

AKH:n tehtävät ovat omankin kouluni kannalta olleet sellaisia, että mitään haittaa ei niistä ole voinut koitua talollemme, päinvastoin, saatoin saattaa monia asioita vauhdikkaammin oman taloni johdon tietoon. Mutta ennen kaikkea toin ”käytännön koulumaaailman arkisia toimintatapoja ” selvästi byrokratisoituneeseen keskusvirastoon. Puoli vuotta venähti kolmeksi ja puoleksi vuodeksi. Aikaan sisältyi, ehkä päätehtävänä, jälleen kerran uudistaa opetussuunnitelmat. Minun johdollani tehtiin uudet liikunnan - ja terveystiedon opetuksen valtakunnalliset perusteet.

Sain olla Suomen Taito-olympiajoukkueen johtajana Amsterdamissa vuonna 1991, mistä suomalainen ammattiosaaja, muurari saavutti kautta aikojen ensimmäisen mitalin taito-olympialaisista Suomeen. Hieno nuorisojoukko viitoitti tietä myöhempien vuosien yhä paremmalle menestykselle tällä vähemmän tunnetulla kilpailu-alalla, työtaitojen ja ammat-tiosaamisen mittelyssä. Ensi vuonna nämä Taito-olympiakisat pidetään Helsingissä. Käykääpä katso-massa.

Mitä karjalaisuus merkitsee Sinulle?

Olen laajasti ja syvästi omaksunut karjalaisuuden, äitini pohjoiskarjalaisuudesta ja isäni suvun kurkijokelaisuudesta jo lapsuuden varhaisista vuosista monin arkisin tavoin ja tottumuksin . Vietin sisarusteni kanssa varhaislapsuuteni ja poikavuoteni enimmäkseen Rääkkylän tätien luona lähes kaikkina loma-aikoina. Tämä toi karjalaisuuden toisen puolen minun syvästi. Setämieheni Jussi ja Valtteri asuivat lähellämme ja heiltä saimme kuulla jännittäviä juttuja ja tarinoita niin Haavikon Kiiskien pihapiirin ja metsien järvien elämäkulusta, metkuista, arkisesta aherruksesta, kuin työn touhusta, isoisästäni ”Ukko-Paavosta ” jne. Erikaisen lisäinnostuksen aikaansaivat Jussi-sedän ja Valtteri-sedän mainiot sotajutut. Mo-

Kiiskin navetan raunioilla.

lemmat vielä kirjoittivat pitkiä kirjeitä isälleni ja lisäksi Kurkijokelaisesta saattoi lukea setämiesten huumorilla höystettyjä ,mutta myös asiallisiakin tarinoita. Niitä olen myöhemmin palauttanut mieleeni lukemalla vanhoja Kurkijokelaisen numeroita arkistoista museotehtäviin perehtyessäni mm. Soldanin talolla 1990-luvulla.

Pitäjäjuhlilla olen ollut ensi kerran isän ja äidin mukana jo 60-luvulla. Kun muutin v. 1970 Loimaalle, olen siitä lähtien käynyt lähes joka kesä pitäjäjuhlissa. Lisäksi Kurkijoen Kiiskit olivat perustaneet sukuseuran jo 1966 ja v.1971 olin ensi kerran siellä , ja heti pyysivät sukuseuran sihteeriksi. Siinä sai tutustua laajaan Kiiskien joukkoon ja ”vastarantalaisiakin ” löytänyt matkan varrelta, kuten kuuluukin Myöhemmin toimin seuran puheenjohtajana muutaman vuoden. Saimme aikaiseksi pitkään hankkeena olleen sukukirjankin vihdoin vuoden 2002 joulun tietämillä kaikkien Kurkijoen Kiiskien ja heidän jälkeläistensä käyttöön. Lauri Kyytinen ja Seppo Sinikallas tekivät suurtyön tämän kirjan aikaansaaniseksi.

Kun Kurkijoen matkailu alkoi kohdallani 1990- luvun alussa, kun minulle soitti silloin vielä elossa ollut setäni, Valtteri, että lähitisinkö tulevana keväänä hänen ”kainalokepikseen ” Kurkijoelle, Haavikon kylään Kiiskien Kotimäkeä

katsomaan. Olin oitis valmis lähtemään, sillä niin tärkeäksi oli Kurkijoki minulle muodostunut vuosien varrella.

Hän ei valitettavasti päässyt mukaani voimien ehtyttyä jo kevättalvella. Mutta minä läksin matkaan setämieheni voipaperille piirtämä karttakuva Kiiskien maista mukani. En päässyt ensi matkallani Kätkäsalmea pitemmälle, mutta olihan siinäkin kokemusasia, ennen kaikkea siitä , kuinka erilainen, mutta kaunis Karjalankannas on. Tosin samalla saatoin omin silmin vahvistaa joidenkin harvojen siellä käyneiden näköhavainnot ; venäläinen, välinpitämätön elämäntapa raiskaa nopeasti kauneimmankin maakolkan, rakennukset, muistomerkit, hautausmaat, jopa kirkotkin. Vain luonto uhmaa tätä välinpitämättömyyttä. Luonto ja maise-mat ovat tavattoman upeita!

Muutaman vuoden olen ollut Kurkijokisäätiössä, ensi kenraali Lauri Kohon varamiehenä, nyt varsinaisena hallituksen jäsenenä. Lisäksi olen Kurkijokimuseohankkeessa ollut mukana joitakin vuosia, säätiön edustajana museotoimikunnassa ja museon siirtohankkeessa Kojunkulmalle. Museossa on käynnissä parhaillaan Eu- rahoitteinen arkostointi - ja uudistustyö ja uusittujen tilojen käyttöönotto tapahtuu tämän kesän Kurkijokijuhlien aikana.

Haaveenani on ollut jo vuosia, että voisin viettää eläkepäiviäni, Haavikolla ,oman isäni, esivanhempien raivaamalla mailla, Kemp-pisen lammen rantaan ulottuvilla Kiiskien tiluksilla ainakin osan vuotta, mutta olisin valmis muuttamaan-kin sinne heti, kun viime sotien venäläisten vääryys oikaistaan. Ja laittomasti meiltä viedyt maat palaute-taan. Toivottavasti ainakin lapseni ja heidän lapsensa näkevät Kotimäen kauneuden ja menetetyn Karjalan kukoistuksen Suomen osana.

Mitä karjalaisperinteitä edelleen ylläpidät elämässäsi?

Pitäjäjuhlalat ovat olleet aina hyvin tärkeä yhteyden-pitopaikka ja tilaisuus, minulle, joka en ole voinut syntyä Kurkijoella, koska äitini oli sodan aikana 1944 Rääkkylässä.. Karjalainen murre, erikoisesti silloin, kun olen sukulaisteni kanssa tekemisissä, on minulle itsestään selvyys.

Olen karjalaisten ruo-ki-en intohimoinen nautiskeli ja myös tekijä; karjalan paisti, piirakat ovat hyvin arkisia ruokia minun perheessäni. En ymmärrä tex-mexejä ja muita kotkotuk-sia kovinkaan hyvin. Jopa kaurakiisselikin on tullut tutuksi - kiitos Esteri Äikään, pitkäaikaisen Kurki-jokisäätiön puuhanaisen, jonka kotona olen saanut pariikin kertaa tuota herkua maistaa. Loimaan Karjalaisten kokouksia pidet-

28.6. 02. Nenosen Eero kuvasi minut Kiiskin Kotimäen pihapiirin etuosassa. Taustalla Kiiskin kivenavetan rauniot. Ainoa rakennus koko kylässä, josta jotain on jäljellä. Kädessäni on tulenkestävä tiili Kiiskin kotitalon uunista. Tiili vuodelta 1906. Toin sen kotiin ja annoin pojalleni Samille, Inkoon uuteen kotiin.

Viimeinen luokkakokous

Sanotaan, että lapsena ja nuorena solmitut ystävyys-suhteet ovat pysyvämpiä ja läheisempiä kuin myöhemmin syntyneet. Saattaa olla totta. Ainakin sitä todisti meidän pieni joukkomme. Tuttavuutemme oli alkanut 60-70 vuotta sitten ja syventynyt lukuvuonna 1943-44 Elisenvaaran maitokaupan yläkerrassa yhteiskoulun viidennellä luokalla. Vaikka sodan seurauksena hajaannuimme ympäri maata, jäi luokan yhteis-

henki elämään. Se on vahvistunut, mitä vanhemmiksi olemme tulleet. Työaikanamme tapasimme harvemmin, mutta sen jälkeen joka toinen tai kolmas vuosi.

Kesäkuun 3. päivänä kokoonnuimme Tampereelle muistelemaan Elisenvaara-rassa vietettyä koulukaamme. Kymmenestä elossa olevasta luokkatoveristamme oli kuusi jaksanut noudattaa kutsua. Sivullinen tarkkailija olisi saattanut havaita vähäisiä muu-

toksia meidän ulkoisessa olemuksessamme sitten Elisenvaaran aikojen, mutta henki oli entinen. Me näimme toisemme samoina tyttöinä ja poikina kuin silloin, vaikka kaikki lähestymme kiihtyvällä nopeudella kahdeksankymmenen vuoden ikää.

Elokuussa 1941 poltettua Elisenvaaraa oli jo niin paljon jälleenrakennettu, että saatoimme asua siellä. Sisäpuolelta tuhottu maitokaupan kivirakennus oli

kunnostettu ja viisi luokkaa sopi siinä käymään koulua. Pitkät sotilasjunat vyöryivät luokan ikkunan ohi koh-ti Kannasta. Milloin se oli mahdollista, olivat tytöt ikkunassa sotilaille vilkuttamassa. Kävimme keväällä tekemässä halkomotteja koululle seuraavaa talvea varten. Ne jäivät venäläisten poltettaviksi. Erkki oli koulun päättyessä jo sota-väessä. Meidät muut kutsunnassa käyneet oli lähetetty vuodeksi kotiin vah-

vistumaan. Sota-aikana koulunkäynti ja koko eläminen olivat aivan toisenlaista kuin nyt. Palasimme keskustelussa moniin kou-luaikamme mielenkiintoisiin yksityiskohtiin. Muistelimme seitsemää edes-mennyttä luokkatoveriamme. Vaikka heitä kaipasimme, emme viettäneet surujuhlaa. Hekin olivat olleet mukana monissa riemuk-kaissa riennoissa.

Huomasimme, että joukossamme oli enemmän kuin puolet joko ammatikseen tai omaksi ilokseen kirjoittavia. Oli toimittaja, äidinkielen opettaja, sano-malehden toimitusjohtaja,

kirjan tehneitä runoilijoita ja muita kynäniekkoja, joilta kaikilta oli jotain julkaisu-tu. Yksimielisesti päädyimme siihen, että se on äidin-kielenopettajamme, lehtori Saimi Hukkasen opetus-työn tulosta, siitä huolimatta, että olimme saaneet opetusta monelta muultakin opettajalta. Hän oli innostava ohjaaja. Opimme välttämään niitä virheitä, joita nykyajan kirjoitettu kieli vilisee.

Luokassamme oli 17 oppilasta ja kun keväällä erosimme, lähes kaikkien oli tarkoitus tulla syksyllä jat-kamaan, mutta se jäi haaveeksi. Pari viikkoa eroa-

tiin hänen vieraanvaraises-sa kodissaan usein .

Oletko käynyt kotiseutumatkoilla?

Olen lähtenyt kotiseudulle hei, kun siihen on tarjoutunut mahdollisuus, kuten edellä kuvasin. Vuonna 2002 tein kaksi erikoisen mielenkiintoista matkaa , ensin olin alkukesästä Seija kanssa oppaana linja-autolliselle serkkuja perheineen. Yksi isäni sisarista, Anni-täti meni naimisiin Kemp-pisen kanssa ja opastin heidät oman sukunsa juurille Haavikolla, lähellä minun isäni kotipaikkaa.

Toisen matkan sain tehdä veteraanikurkijokelaisten, Nenosen Eeron ja Väinön sekä mainioiden muutamien muiden Kurkijoen miesten kanssa mm Korjosen Yrjö oli mukana ja Savolaisen Matti kuskina mahdollottoman tietoviisaana kylien ja talojen paikoista ja elämästä tietävänä. Kun kiersimme usean päivän ajan ympäri Kurkijokea pikkubussilla, saatoin painaa mieleeni niin paljon upeita paikkoja ja kuvittelemalla voin nähdä elämänmenoa vuosikymmenten takaa. Minulle näytettiin mm. Laatokan rantakylät, Korpi-saareen kaunis, jylhä kumpuileva tie ja salmi kuin helmi !, Kiersimme Elisenvaaraan kävimme Vätikässä, Sorjon kylässä , Alhon asemallakin sain käydä. Haavikolla kävimme tietenkin kotipaikallani. Siel-

tä jatkettiin Nenosille ja siten menimme uimaan Ohtijärveen. Tämä oli ikimuis-toinen kokemus, josta riemusta olin niin monta kertaa kuullut isältäni, hänen sisaruksiltaan ja haavikkolaisilta yleensä. Nyt oikein ymmärsin konkreettisesti, miten rikas, moni-ilmeinen Kurkijoki on ollut silloin, kun Suomalaiset sitä asuttivat. Nyt on vain kaunis, upea luonto jäljellä.

Kiitos haavikkolaiset ja muut kurkijokelaiset miehet, kun otitte minut mukaanne !

Olen tiettävästi toistaiseksi ainoa Kiiski, joka on Haavikon Kiiskillä Kotimäellä käynyt, paitsi nyt vuonna 2002 muutama serkuista läksi pikaisesti käymään isoäitinsä kotipaikkaa katsomassa. Toivottavasti muut elossa olevat sisarukset ja serkut voitte joskus käydä tutustumassa juuriinne Kurkijoella. Vasta sitten on tärkeä aukko suvun historiassa täyttynyt kunkin kohdalla, kun esi-isäin mailla on käyskennelty.

Kerro joku muistosi Karjalasta.

Olen syntynyt Pohjois-Karjalassa 1944 kesällä, joten minulla ei ole omia muistoja varsinaisesti Karjalasta ja Kurkijoelta tuolta traagiselta ajalta. Olen kuullut, että syntymäpäivänäni kuului tykkien jyly Kanakselta Rääkkylään , jossa synnyin.

Kerro kokemuksiasi tai muistojasi evakkomatkasta. Tai mitä muistat kerrotun asiasta.

Omia kokemuksia evakkomatkasta ei ole, mutta evakoksi tai mieluummin pakolaiseksi itseni tunnen, koska isäni koti ja elämäpiiri on minulta pois otettu.

Tätieni kertomana muistan ,että Kiiskien tavaroista hävisi ikiajoiksi mm. valokuvat ja muuta tärkeää kodin esineistöä. Olen saanut vastaanottaa Kurkijokimuseoon Aino-tädin lähettämänä Kiiskien Singer- ompelukoneen, joka palveli sekä siellä, että myöhemmin poikamiessetiäni ja viimein Aino-tätiäni, joka eli yli 90 -vuotiaaksi.

Jussi setäni kertoi aikanaan ,että heillä oli kauniisti soiva viulu, mutta sen hän onneton pisti lähtiessään uunin pesään. Tätä hän katoi, mutta ei muuta teke-määnsä hävittämistä kotinsa pihapiirissä. Kaiken kaikkiaan liian vähän on jäänyt konkreettisia muistoja tuolta ajalta.

Onnellinen lapsuusmuistosi?

Kuumat lämpimät kesät kotiväen hyvässä huolenpidossa.

Erkki-enoni kanssa Lapinjärven Porlammilla varhaisen kesäaamun kalareiset. Olin aina valmis ”kalalle” soutumieheksi, pitkää siimaa tai verkkoja laskettaessa tai varsinkin nostet-

Tämä näkymä avautui silmiini kun tajusin, että siinä on isäni koti, Kiiski aikanaan ollut. Uskottoman kauniilla paikalla Kotimäellä on Kiiskin talon pihapiiri sijainnut.

taessa.

Kun sai istua setämiesen Valtteri ja Jussi Kiiskin kanssa saunan alalauteilla ja kuunnella heidän elämänsä liittyviä tarinoita. Se oli mieliinpainuvaa pienen pojan elämää parhaimmillaan.

Mitä ajattelet Karjalakysymyksestä?

Karjala on vääryydellä meiltä pois otettu, joten kansainvälisen oikeuden tulee tapahtua ja alueet, jotka Venäjä vei, on palautettava Suomen yhteyteen.

Vasta suomalaisella työllä ja toimella , voidaan tulevaisuudessa nähdä jälleen kukoistava Karjala.

Miten olet kokenut oman karjalaisuutesi? Miten se on vaikuttanut elämääsi?

Karjalaisuus on luonnollinen ja arkinen, mutta runsaasti rikkautta elämäni tuonut elämänmuoto, josta olen ylpeä, mutta arvostan kaikkien muidenkin heimojen ja kansojen ihmisiä yleensä. Arvostan ihmisyä kaikilla, niin Suomessa kuin muuallakin maailmassa, mutta karjalaisuus on minun elinvoimaani.

Mitkä ovat tärkeimmät asiat elämässäsi?

Lapset ja lapsenlapset ehdottomasti.

Miten olet siirtänyt perinteitä seuraaville polville?

Jakamalla tietoa, materiaaleja, kertomuksia, kuvia .

Olen opettanut lapsilleni mm. karjalaisten ruokien valmistamista.

Miten sinun mielestäsi perinteitä pitäisi säilyttää?

Käyttämällä tietolähteenä vanhempia sukupolvia niin nopeasti kuin suinkin, sillä ikäpolvet, jotka muistavat konkreettisesti elämää Karjalassa, pienenevät joka päivä. Nykyään on niin paljon uusiakin keinoja, joiden avulla perimätietoa voi välittää eteenpäin. Kurkijokimuseo mm. uudistuu parhaillaan, mutta jokaisen perheen tulisi tarkistaa myös oman historiansa sopukoista, olisiko jotain sellaista materiaalia, esineistöä, joka palvelisi laajempaa Kurkijokilähtöisten joukkoa. Voisiko sen saada vaikkapa esille omaan museoon, tai omaan lehteen, Kurkijokelaiseen kertomuksia myös nykyihmisten karjalaisuudesta, kurkijokelaisuudesta. Jokaisen on myös syytä tuntea sukunsa tarinaa ja vaiheita. Niitä on tallennettava jälkipolville.

Mitä mieltä olet Kurkijokelainen-lehdestä? Mitä muutoksia siihen ehdottaisit, tai juttuaiheita, joista haluaisit lehdestä lukea?

Se on parasta, mitä olla voi muistitiedon ja perinteen tallentamisessa .

Olisin kiinnostunut jälleen siitä, että mitä ajatuksia aikaisempien ihmisten mielissä on liikkunut. Saisi

olla joitakin juttuja vuosikymmenten takaakin säännöllisesti.

Perjantai on tärkeä päivä; silloin Kurkijokelainen - lehti ilmestyy!

Minkälaisia tulevaisuuden suunnitelmia/ haaveita Sinulla on?

Olen saanut elää rikkaan, monivaiheisen elämän, mutta terveyttä toivon riittävän niin, että vielä voisi nähdä ja kokea , olla mukana ja vaikuttaa yhteisiin asioihin.

Ja kuten aiemmin mainitsin, olen halukas asumaan Kotimäen nurkilla Haavikolla eläkepäivinäni, ainakin osan vuotta, jos vaan se onnistuisi.

Kenelle haluat lähettää terveisä?

Sisaruksilleni, lapsilleni ja lapsenlapsilleni, serkuilleni, erikoisesti Pentti ja Eira Kiiskille Virroille ja muille sukulaisille ympäri Suomea ja maailmaa.

Kenet haastat seuraavaksi haastateltavaksi ja miksi?

Haluaisin haastaa kenraali Lauri Kohon, mutta, kun minulla ei ole hänen lupansa, en voi tätä toteuttaa, vielä ainakaan. Hän on ollut minusta erittäin merkittävä Kurkijokelainen, mutta myös YK-tehtävissä paljon aikaansaanut hieno persoona.

Tämä näkymä oli ensimmäinen kun putkahdin Kiiskin Kotimen tien metsäosuudelta. navettaraunio, pihapiiri, selkeä, ei mitään rakennuksia muuten.

misemme jälkeen venäläiset aloittivat suurhyökkäyksensä ja kesän aikana Elisenvaara koki kolme tuhoisaa pommitusta. Syksyllä solmittu aselepo hajotti meidät ympäri maata Helsingistä aina Kolarin saakka.

Jouduimme sota-aikana vaihtamaan kouluamme moneen kertaan. Olimme jo Elisenvaaraan tullessamme opiskelleet parissa, kolmessa koulussa ja muutamille tuli erottuamme vielä saman verran koulun muuttoja lisää. Joskus olimme uudessa koulussa edellä oppimistavoitteista, useimmiten jäljessä. Uusiin kouluihin

sopeutuminen vei aina aikaa ja voimia ja vain osa joukostamme luki ylioppilaaksi. Eräät olivat joutuneet kokemaan koulukiisaamistakin karjalaisuutensa vuoksi. Meistä kaikista tuli silti ”hyviä ja rehellisiä kansalaisia”, niin kuin joku huomautti.

Tämä oli paitsi 60-vuotiskokous myös viimeinen luokkakokouksemme. Helsingin halauksin erosimme, mutta emme unohda toisiamme, vaan pyrimme ikämme ja terveytemme sallimissa rajoissa käymään Kurkijoki-juhlilla ja tapamaan toisiamme siellä.

OK

Viimeinen luokkakuvamme ravintola Eetvartin oven edessä. Takana: Lauri Kosonen, Olavi Kallioniemi ja Erkki Puputti, edessä Esteri Vaattovaara (o.s. Soikkeli), Martta Vaara (puputti) ja Annikki Lindfors (Roiha). Joukosta puuttuivat Itja Heinonen (Mäkelä), Sirkka-Liisa Erlund (Hartikka), Kaisu Pohto (Teräväinen) ja Ilkka Häyrinen.

Evakkoon lähtö 1944

Karjalan siviiliväestö joutui suurhyökkäyksen puhjetessa kesäkuussa 1944 jo toisen kerran katkerralle evakkotielle. Lähtö oli rintaman lähellä todella kiireinen, käytännössä usein pako.

Lentävä lause “Venäläiset ko tulliit ovist, ni myö lähettii ikkunast” oli monessa tapauksessa totista totta.

Evakuointi oli aiottu toteuttaa paljolti rautatiekuljetuksin, mutta suunnitel-

mat pettivät Kannaksella miltei täysin. Etenkin sen jälkeen kun rintamalla romahti pahasti 14.6.1944, alkoi hullunmylly ja evakuointikoneisto sekaantui.

Kaikki oli taas jätettävä. Maanteillä oli kiireinen liikehdintä, sillä venäläiset hyökkäsivät Kannaksella.

Kesä- heinäkuun aikana 1944 siirtyi evakuoitavilta alueilta länteen lähes 259 000 ihmistä. Syyskuussa lopullisen rauhanteosta johtuvan evakuoinnin

yhteydessä siirrettiin rajan tälle puolen vielä noin 67 000 henkeä.

Karjalaisten mielestä lähtö tuntui kesällä 1944 vieläkin raskaammalta kuin talvisodan aikana. Ensimmäisen evakkoretken jälkeen talvisodan tuhotut talot oli ehditty rakentaa uudestaan ja elämä alussa, kun kaikki oli taas jätettävä.

Virolahden Karjalaseura järjestää evakkoon lähdön muistoksi 13.6.2004 klo 13.00 alkaen Evakkotiellä -

tapahtuman Virolahden Ravijoella Harjun oppimiskeskuksessa. Seura on koko kevättalven valmistellut tapahtumaa. Evakkokuorimaston lisäksi kuullaan ja nähdään muuta sen aikaista toimintaa. Tilaisuudessa puhuu Karjalan Liiton liittovaltuuston jäsen, kansanedustaja Risto Kuisma, joka myös kesävirolahtelainen.

Maksua vastaan voi nauttia ajan hengen mukaista ruokaa ja korviketta.

Läh. Paula Penttilä

SUKUTUTKIMUSPIIRI MUSEOLLA

Hiitola - Kurkijoki sukututkimuspiiri kokoontuu kesäkokouksen merkeissä Kurkijoki museolla torstaina 17.6.2004 kello 18.00

Museo on Kojonperällä kakkostietä tultaessa Helsingistäpäin niin käännyttään Leppijärven jälkeen vasemmalle. Poristapäin tulevat kääntyvät Kanteenmaan jälkeen kuusi kilometriä ajettuaan oikealle. Porintieltä museolle on noin viisi kilometriä. Museo on entinen pankkikennus aivan tien vieressä.

Asioina kunkin paikallaolijan esittely ja sukututkimuksen kohde. Terveisiä Kurkijoelta, jossa kolme piiriläistä kävi 3 ja 4.6.2004

Olet tervetullut vaikka olisit vasta harkitsemassa

sukututkimuksen aloittamista.

Aiemminkin vaikka kello 15 voipi tulla tutustumaan museoon tai sen lähiympäristöön sekä juttelemaan sukututkimuksista.

Museolla alkaa kello 14 valokuvien tunnistustalkoihin liittyvä kokoontuminen, johon osa voi osallistua. Ilmoittautukaa Ulla Clercille Kurkijoki museoon

Vastaava toinen sukututkimuspiirin kokoontumisen Kurkijoki museolla on 26.8.2004. Syksyllä jatkamme kerran kuussa Karjalatalolla Helsingissä.

Piirin puheenjohtaja Veikko Repo Nastolasta puh 03 7622 147

sähköposti veikkorepo@hotmail.com

Yhdistyksen arkistot kuntoon opintokerhojen avulla

- kerhojen vetäjiä tarvitaan!

Nyt on oiva mahdollisuus opetella järjestämään ja tallentamaan seurojen paperit niin, että ne säilyvät tulevillekin sukupolville.

Syyskuussa järjestetään Arkistot kuntoon -kurssi aluekoulutuksena neljällä paikkakunnalla:

La 11.9.2004, Helsinki, OK-opintokeskus
La 11.9.2004, Turku, maakunta-arkisto
La 18.9.2004, Oulu, maakunta-arkisto
La 25.9.2004, Mikkeli, maakunta-arkisto

Kurssin aiheina ovat vanhan arkiston järjestäminen, kertyvän arkistoaineiston hallinta ja arkistoaineiston säilyttäminen oikealla tavalla.

Koulutus on maksuton ja se velvoittaa sinua järjestämään omalla paikkakunnal-

lasi vähintään yhden arkistointiopintokerhon ja osallistumaan joulukuussa 2004 pidettävään arviointiseminaariin. Opintokerhon vetäjiä tarvitaan vielä eri puolille Suomea. Ota yhteyttä Karjalan Liittoon, puh. 09 – 7288 1713. Opintokerhotoiminta alkaa syyskuun loppuun mennessä. Seurojen toimintakilpailussa opintokerhot tuovat runsaasti pisteitä.

Arkistojen järjestäminen on erinomainen näköalapaikka tutustua karjalaisten seurojen ja karjalaisten henkilöiden historiaan. Lisäksi nyt on hyvä mahdollisuus saada seuran arkistot järjestykseen opintokerhon puitteissa. Hyvin järjestetyistä arkistoista on iloa ja hyötyä vuosikymmeniksi eteenpäin.

Tule mukaan toimintaan! Yhdessä tekeminen ja uuden oppiminen on haus-

kaa ja innostavaa puuhaa.

Koulutus järjestetään yhteistyössä OK-opintokeskuksen kanssa. Mukaan mahtuu rajoitettu määrä osallistujia. Sitovat ilmoittautumiset Karjalan Liittoon, puh. 09 - 7288 1713, saija.pelvas@karjalanliitto.fi.

PERINNETALTEEN -HANKE

Ohjelma
Alueellinen arkistokoulutus
OK-opintokeskus
ARKISTOT KUNTOON
Aika ja paikka
11.9.2004, Helsinki (OK-opintokeskus)
11.9.2004, Turku (maakunta-arkisto)
18.9.2004, Oulu (maakunta-arkisto)
25.9.2004, Mikkeli (maakunta-arkisto)

Luennoitsija (t) Marja Pohjola, Christina Erola, Liisa Leskinen, Keijo Tuunanen, Seppo Rantahalvari

Lauantai
09.00 – 10.00 Aamukahvi, kurssin avaus sekä opintokerhon esittely

10.00 – 11.30 Vanhan arkiston järjestäminen - Järjestämistyön eri vaiheet - Arkistoaineiston käsittely, säilytystavat ja -välineet - Tarpeettomien asiakirjojen hävittäminen
11.30 – 12.30 Lounas
12.30 – 13.30 Harjoituksia aamupäivän aiheista ja niiden purku
13.30 – 14.00 Iltapäiväkahvi
14.00 – 15.30 Arkistonmuodostuksen suunnittelu
15.30 – 16.00 Kurssin arviointi ja päättäminen

1272 kuvaa Kannakselta

KANNAS-MATKAOPAS ILMESTYY ENNEN SESONKIA

Turisti löytää Kannakselta loistavia ostosmahdollisuuksia, mukavia lomamökkejä ja erinomaisia ravintoloita. Uutuuskirja esittelee ne kaikki.

Karjalan kannas on avautunut matkailulle vasta runsaat 10 vuotta sitten. Kesäkuussa ilmestyvä KANNAS Suomalainen Matkaopas on ensimmäinen vain Karjalan kannasta esittelevä käytännön matkaopas koskaan.

Karjalan kannas on ajan-kohtainen alue erityisesti kesällä 2004. Monet tapahtumat houkuttelevat tuhansia suomalaisia Ihantalaan, Käkisalmeen, Viipuriin ja muualle Karjalan Kannak-

selle, etenkin heinäkuussa 2004.

Karjalan Kannas tarjoaa loputtomasti nähtävää suomalaisille. Vajaalla miljoonalla suomalaisella on juuret Viipurissa, Käkisalmes- sa tai jossakin Kannaksen lähes tuhannesta kylästä.

Kannaksella on tuhansia vanhoja suomalaisia kotitaloja, kansakouluja, kirkkoja, työväentaloja, kauppoja, tehtaita, myllyjä - tai niiden raunioita tai kivijalkoja.

Kannaksella on suomalaisen sotahistorian dramaattisimpiin kuuluvat taistelupaikat: Taipale, Vuosalmi, Summa, Tali, Ihantala. Myös vuoden 1918 sotaa käytiin Kannaksella: sota alkoi Viipurista ja loppui Uudenkirkon Inossa ja muualla Itä-Kannaksella.

Turisti löytää Kannakselta loistavia ostosmahdollisuuksia, mukavia lomamökkejä ja erinomaisia ravintoloita. Uutuuskirja esittelee ne kaikki. Mukana on Terijoen erinomaisia lüksuravintoloita, Viipurin kauppatieja sekä majotusmahdollisuuksia Laatokan rannoilla, Viipurin vanhassa kaupungissa ja pääteiden motelleissa.

Kirjan tekijä on vapaa toimittaja Markus Lehtipuu. Tekijä matkusti ja teki tutkimuksia Kannaksella yli 20 matkalla vuoden 2003 aikana, ja viisi kertaa vuoden 2004 aikana. Kirjan kuvat ja tiedot ovat vuodelta 2004, tai ne ovat joka tapauksessa alle vuoden vanhoja. Yhteensä kirjassa on yli tuhat tuoretta valokuvaa, joista yli 200 on väreissä.

Kesällä 2004 Kannas houkuttelee suomalaisia muistelemaan 60 vuotta sitten saavutettua torjuntavoittoa Ihantalassa, ja satojen tuhansien suomalaisten evakuointia länteen. Heinäkuun alussa Ihantalaan odotetaan yli 50 bussilastillista suomalaisia. Heinäkuun loppulla kokoonnutaan Käkisalmeen. Pitäjäseurat ja suvut järjestävät runsaasti muistelumatkoja Karjalan kannakselle tänä vuonna.

Samalla matkailuväki seuraa valtakunnanrajan ylitystä tarkasti. Pahimmas- tapauksessa raja puorottuu, kun kymmenet bussit pyrkivät samaan aikaan Kannakselle viemään yhteensä tuhansia suomalaisia suuriin 60-vuotismuistotilaisuuksiin.

Kannas, Suomalainen Matkaopas. ISBN 952-9715-22-6 ovh 19,90 E, 528 sivua 26 karttaa, 1272 kuvaa.

OMA KANSA ENSIN!
Matti Järviharju

Puh. 050-408 0001
Fax (06) 4220 176
sähköposti: mattij@harikko.fi

SUOMEN
KANSAN
SINIVALKOISET

119

Vuoden 2004 teemana Karjalan Liitossa jatkuu lasten ja nuorten Karjala. Tätä teemaa sivuten Liitto julistaa Erräämp esine -tuotesuunnittelukilpailun, jolla etsitään 2000-luvun karjalaisista tuotetta ja samalla nuorten näkökulmaa karjalaisuuteen ja Karjalaan. Kilpailu järjestetään yhteistyössä Teollisuustaitteen Liitto Ornamon kanssa.

Kilpailu on suunnattu 18-30-vuotiaille (synt. 1974-1986) käsi- ja taideteollisuusalan opiskelijoille, ammattilaisille ja harrastajille, jotka kaikki kilpailevat yhdessä sarjassa. Osallistua voi millä tahansa itse suunnittelemallaan ja valmistamalla tuotteella, kunhan esine tavalla tai toisella ilmentää, henkii tai välittää karjalaisuutta. Tämä tapa voi olla hyvinkin tuore ja moderni, mutta suunnittelijan pitää pystyä jollain lailla perustelemaan tuotteensa karjalaisuus.

Tuotteelta odotetaan hyvää muotoilua ja suunnittelua. Sen olisi hyvä olla sarjatuotantoon soveltuva, jotta se mahdollisesti voitaisiin liittää osaksi Karjalan Liiton tuotevalikoimaa. Et- simämme tuote on käyttö-

esine ja se voi liittyä mihin elämänalueeseen tahansa. Muuten materiaalit ja tekniikat ovat vapaavalintaiset.

Kilpailu on kaksivaiheinen. Ensimmäinen, kaikille avoin kilpailuvaihe jatkuu 30.9.2004 saakka. Tämän jälkeen tuomaristo valitsee kymmenen parasta ehdotusta kilpailun toiseen vaiheeseen. Ensimmäiseen vaiheeseen osallistutaan tuotepiirustuksin, jatkoon päässeet kilpailijat puolestaan valmistavat tuotteestaan prototyypin.

Kilpailuraatiin kuuluu mm. Kalevala Koru Oy:n toimitusjohtaja Marja Usvasalo ja kilpailun suojelijana toimii professori Oili Mäki.

Asiasta antaa lisätietoja kulttuurisihteeri Hanna-Mari Nieminen, p. (09) 7288 1712 tai hanna-mari.nieminen@karjalanliitto.fi. Kilpailusta lisätietoa myös nettisivuillamme www.karjalanliitto.fi.

Kilpailun nimi juontaa juurensa Säkkijärvelle. Erräämp on säkkijärveläinen murrenana, joka tarkoittaa parempaa, mainiompaa, etevämpää ja näin olleen kuvaa hyvin kilpailumme ideaa.

TERVETULOA KESÄJUHLILLE

Vain pari viikkoa ja pääsemme kokoontumaan karjalaisille kesäjuhlille Pohjois-Karjalaan Joensuuhun 18.-20.6.! Tässä postissa vielä tietoja kesäjuhlista. Liitteenä kulkueohjeet, marssijärjestys, juhlakulkueen järjestäytymiseen liittyviä tietoja ja seminaarin ja juhlien ohjelma. Lisäksi mukana syksyllä järjestettävän Elävien kuvien Karjala –risteilyn tiedote, syksyllä järjestettävän Arkistot kuntoon –kurssin tiedote sekä tietoja kesän matkoista!

Karjalaiset kesäjuhlat lähestyvät!

Joensuun kartta ja kulkureitti on esitelty kevään Karjalan Kunnaat –lehdesä. Reitti on nähtävillä myös juhlilla myytävässä käsiohjelmassa. Kulkue lähtee liikkeelle Joensuun torilta, jossa kokoontuminen sunnuntaina 20.6 viimeistään klo 11.45 opasteiden mukaan (ks. liite). Kulkue lähtee liikkeelle klo 12.15. Torilla soittaa Lieksan nuorisopuhallinorkesteri. Kulkueen mukana ei ole soittokuntaa, sen sijaan marssijoilla on tällä kertaa mahdollisuus laulaa mm. karjalaisia lauluja. Käveltävän reitin pituus on noin 1,5 kilometriä. Kulkueeseen osallistuvat huolehtivat siitä, että jokaisella pitäjäkivellä ja lipulla on kaksi ainetta. Kun kulkue saapuu Areenalle, lipunkantajat

menevät sisään ja asettavat liput niille merkittyihin paikkoihin, joten lippuja ei tarvitse juhlan aikana kantatella. Airueet ja muut marssijat voivat siirtyä ruokailemaan Jäähalliin. Marsin kesto on noin puoli tuntia, joten ennen päiväjuhlan alkua jää noin puolitoista tuntia aikaa.

Päiväjuhlaan oikeuttava sisäänpääsylippu jaetaan lipunkantajille, kun liput on asetettu paikoilleen ja ennen kuin lipunkantaja poistuu Areena-hallista.

Kulkueasuksi suositellaan kansallispukua. Jos sitä ei ole, miesten asuksi suositellaan tummia housuja ja valkoista paitaa.

Vielä ehtii kisaamaan piirakanteosta

Perinteiset piirakkakilpailut pidetään lauantaina 19.6. klo 11 alkaen Mehtimäen koululla juhlaokeskudessa. Kilpailuissa sarjat naisille, miehille ja alle 10- ja alle 15-vuotiaille. Ilmoittautumiset 15.6. mennessä Karjalan Liittoon, p. 09 – 7288 1716/ Sinikka Nieminen.

Toimintakilpailujen palkintojenjako

Toimintakilpailujen parhaat palkitaan lauantaina 19.6. konserttitanssiaisten yhteydessä Joensuun Jäähallissa noin klo 21.00 alkaen. Palkituille ilmoitetaan tilaisuudesta erikseen puhelimitse viikolla 24.

Kahden puolen rajaa -kesäjuhlaseminaari 18.6.

Perjantaina 18.6. pidettävässä seminaarissa tutustutaan Karjalaan kahden puolen rajaa. Aiheina mm. Karjalan kielen asema ja Joensuun yliopiston tutkimukset luovutetun alueen nykyväestöstä ja myös tämän päivänä Suomen Karjala ja Pohjois-Karjalan maakunta. Ilmoittautuminen seminaariin 15.6. mennessä Karjalan Liittoon, p. 09 – 7288 1716/ Sinikka Nieminen.

Kahden puolen rajaa –seminaari 18.6.2004

Klo 11.00 Seminaarin avaus, Kansleri Kauko Sipponen
Klo 11.15 Rajojen muovaamat Karjalat, Dosentti Kimmo Katajala
Klo 11.45 Karjalan kieli Suomessa, Tutkija Matti Jaskanen
Klo 12.15 Karjalan uudelleen asutus, Dosentti Antti Laine
12.45 – 13.15 Kahvi
Klo 13.15 Yliopisto ja maakunta, Joensuun yliopiston rehtori Perttu Vartiainen
Klo 13.45 Yhteistyö Pohjois-Karjalan ja Karjalan tasavallan välillä
Aluekehityspäällikkö, dosentti, YTT Eira Varis
Klo 14.15 Kokemuksia sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöstä kahden Karjalan välillä, Lääkäri Tapio Hämmäläinen

Klo 14.30 ”Kahden puolen rajua”, Muusikko, taiteellinen johtaja Sari Kaasinen
Klo 15.00 Keskustelua ja professori Heikki Kirkisen yhteenvedo
Klo 16.00 Lähtö Ilo-mantsiin
Hinta 15 euroa sisältää ohjelman, kahvin ja tutustumisen Pohjois-Karjalan museoon. Muutokset mahdollisia.

Retkelle Ilo-mantsiin

Perjantai-iltana on luvassa kiinnostavaa ohjelmaa. Retkellä Ilo-mantsiin tutustutaan sodan taistelupaikkoihin Möhkössä ja runonlaulajien maisemiin, mm. runonlaulaja Simana Sissosen pirttiin. Hinta 30 euroa, seminaariin osallistuville yhteishinta 40 euroa. Ilmoittautuminen retkelle 15.6. mennessä Karjalan Liittoon, p. 09 – 7288 1716/ Sinikka Nieminen.

Mottona Joensuussa 18.-20.6.

”Karjalaisuus elää Karjalassa”
Ohjelma:
Perjantai 18.6.
11.15-16.00 Seminaari: Karjala kahden puolen rajaa Carelicum
16.00-22.00 Retki Ilo-mantsiin
16.00-17.30 Pitäjätapaamiset, pitäjäkahvilat Joensuun kahvilat ja seurakuntien tilat
18.00 Ohjelmallinen yhteislauluilt, Sari Kaasinen Laulurinne

Lauantai 19.6.
09.00 Karjalaisen torin ja näyttelyiden avajaiset Vapaa-aikatalo - mm. työnäytöksiä, käsipaikanäyttely jne.
09.00 Kauppatorin ohjelmalava ja kävelykatu Joensuun keskusta - vieraiden ja omien ohjelmaa
09.00 Pitäjätapaamiset Joensuun kahvilat ja seurakuntien tilat
09.00 Kyykkäkisat Koi-vuniemen kenttä
10.00 VIP-piirakkakilpailu Mehtimäen koulu
11.00 Karjalan maraton Lähtö urheilukentältä
11.00 Piirakkakilpailu ja VIP-piirakkakilpailu Mehtimäen koulu
11.00 Kuorokavalkadi Carelia-sali
12.00-24.00 Nuorten ohjelmaa, Karjalainen Nuorisoliitto Ilosaari, Karjalan Talo
13.30-14.15 Karjalainen rapsodia: Tuulet vilpoiset, marjat makoisat MATKA 1944-2004 – musiikkinäytelmä osa I, Joensuu Areena
- Paavo Liski, ohjaus Hannele Martikainen
17.00 Viipurin Lauluveikkojen konsertti Konservatorio
18.00 Karjalaisen kansan messu Joensuun ev.lut. kirkko
18.00 Ortodoksinen vigilia Pyhän Nikolaoksen kirkko
19.00 Kansantanssikonsertti Carelia-sali

20.00-24.00 Konserttitanssiaiset ja toimintakilpailujen palkintojenjako Jäähalli

Sunnuntai 20.6.

08.45 Kunniakäynnit muistomerkeillä Kaatuneiden, Karjalaan jääneiden sekä raja- ja laatokankarjalaisten kaatuneiden muistomerkit
09.00 Karjalainen tori ja näyttelyt Vapaa-aikatalo
09.30 Liturgia, arkkikiispa Leo, karjalankielinen saarna Pyhän Nikolaoksen kirkko
10.00 Messu, piispa Wille Riekkien saarna Joensuun ev.lut. kirkko
11.45 Kulkueen järjestäytyminen Kauppatori
12.15 -12.45 Juhlakulkue kaupungin halki, reitti Kauppatori - Joensuu Areena
14.30 Päiväjuhla ja päätöstilaisuus, Karjalainen rapsodia; Tuulet vilpoiset, marjat makoisat MATKA 1944-2004 – musiikkinäytelmä osa II, Joensuu Areena

Aikataulu- ja ohjelma- muutokset mahdollisia
Lisätietoja myös www.karjalanliitto.fi
Joensuussa kannattaa varata aikaa myös Pohjois-Karjalan museon Karjalaa ja karjalaisuutta esitteleviin näyttelyihin, jotka sijaitsevat kulttuurikeskus Carelicumissa aivan torin vieressä.

Jokainen meistä lienee joskus pelästynyt, tai ainakin kokenut jonkin laista pelkotilaa?

Itse muistan jo lapsuudestani tapauksen, jolloinka pelästyin, etten osannut muuta kuin alallani tepastaa ja huutaa minkä kur kustani lähti ääntä.

Oli varhainen kesäaamu, äitini käski hakemaan saunalla illalla kylvetyn vastan, jolla lakastaisiin tuvanlattia.

Lähdin vähän hidastellen, mutta menin, koska meidät oli opetettu noudattamaan käskyjä. Tässä tapauksessa avasin saunan oven ja samalla vasta heiluikin jo kasvojeni edessä!

Huutoni pelästytti siskonikin, joka oli samalla asialle ehtinyt jo ennen minua ja aikoi säikäyttää minut. Siinä hän onnistuikin täydellisesti, jopa niin että itsekin pelästyi huutoani tepastuksineen. Hän sai kauan aikaa esitellä itseään kuka on ja roikkua kaulasani ennen kuin lähdimme tupaan.

Toinenkerta myös liittyi

SÄIKÄHDYS JA PELKOTILAT

lapsuuteeni, kun kyykkäime kietoutui nilkkani ympärille purren sitä.

Sain kauan heilutella jalakaani ilmassa ennen kuin se pudota mötkähti maahan kita selällään, kieli

pitkällä suhisten. Tässä tapauksessa kadotin täysin äänivarani, mutta jaksoin juosta kotiin

ehkä noin 200-300 metriä. Tapaukset molemmatkin ovat olleet ”taakkanani” elonitaipaleella. Ehdoin tahdoin en säikäytä ketään ja kaikkia matelijoita pelkään, vaikka ne eivät olisi myrkyllisiääkään.

Myös sisarukset Helena ja Helvi Imatralta, kokivat kauhunhetki kesällä-44. Tytöt ovat Arvon

serkkuja ja tässä ominaisuudessa olen tarinankin kuullut sisarusten kertomana useita kertoja

aikana. Viimeksi Helvin tarinoidessa kuukausi sitten. Helena onkin jo siirtynyt ajasta ikuisuuteen.

Imatraltakin raja-alueelta kesällä –44 evakuoitiinn kauemmas, rintamaolojen vuoksi

Niinpä tyttöjen kotiperhekin muuttivat lehmineen Sulkavalle. Lampaat he jättivät laitumelle, jonka lävitse virtasi iso oja turvaten juomapuolenkin.

Myös tavaroitakaan he eivät ottaneet kaikkia evakkoon mukaansa, koska luulivat evakkoajan jäävän lyhyeksi. Ulko-ovi muna-lukkoon ja avain kätettiin piiloonsa, mistä kaikki omaiset

tiesivät tarpeentullen sen löytävän. Meni viikkoja evakossa ja laitmelle jääneet ampaat olivat jokaisella mielessä. Tytöt, jotka tuolloin olivat vähän yli20-

vuotiaita, päättivät eräänä aamuna lähteä katsoimaan miten kotona jaksetaan. Alkuun matka taittui tietä pitkin, loppumatkasta messäämyöden tutuilla marjamailla.

Iltapäivällä tytöt olivatki jo kotona ja avain löytyi tutusta kätkestä., ovet auki ja sisälle tuttuun tupaa, joka oli ilta-aurionon lämmittäjänä herttainen kokemus matkan uuvuttamille sisaruksille. Tuvan ja kamarin välinen ovi oli lukossa, tyttöjen luullessa isän panneen sen lukkoon ja ottaneensa avaimen taskuunsa evakko-reissulle. Mutta tuvalla oli täydessä kunnossa äidin laidasta vedettävä sänky vuodevaatteineen, jotenka päättivät vetää leveäksi sen ja nukkua vierekkäin ja jättää kamarin oven lukot ehjiksi. Söivät matkaeväänsä loput oman kodin lämmössä ja sitten vain univuoteelle.

Mutta kamaristapa kuuluiikin ääniä, hiljaista puheensorinaa. Kukahan tääl on, kun yhtään ihmistä ei pitäisi kylässä olla, paitsi he

sisarukset. Pian kamarin ovi avautuikin ja tupaan astui sotilas pyssyllä uhaten. Eikä se ollut ainoa, vaan sotilaita oli neljä ja kaikilla pyssyt tyttöjä kohden.

Silloin tytöt saivat jalat alleen ja vasta kauempaa huutelivat miehille: ” Oleteko desantteja vai suomalaisia?” Miehet laskivat aseensa ja olevansa suomalaisia rintamakarkureita. Miehet menivät menojaan, varmasti palasivat ” ruotuun” seikkailunsa jälkeen. Tytöt palasivat ja tarkastelivat paikkoja. Saunasta oli otettu jakkara ja asetettu se kamarin ikkunan alle. ja tehty näin ”uusi sisäänkäynti”. Kaikesta päätellen olivat sotilaat majoilleet kamarissa jo pidemmän aikaa,

Tuskin kuitenkaan enää tämän jälkeen? Näitähän hermostuneita oli ja kun saivat taas ajatuksensa tasapainoon, palasivat ” lähtöruutuunsa”. Tytöt löysivät lampaansa, tosin yhtä vähäisempänä, lauman, sillä sotilaat olivat tappaneet yhden ja keitelleet lihoja ojan-

varrella emaliämpärissä. Tähteet aikaivat hiljalleen mädätä. Helena olisi lähtenyt jo yötä myöden paluumatkalle mutta Helvi vanhempana ja rohkeampana ehdotti aamun valkenemista.

Uni ei kuitenkaan tullut siinä äidin laidastavedettävästä tai kamarinpuolellakaan, jossa olisi pitänyt tehdä perusteellinen suursiivous ensin. Kumpikin työstä on kertonut ettei sen enempää voi kukaan koskaan pelästyä, kun neljällä pyssyllä uhataan kahta aseetonta tyttöä. Paluumatka Sulkavalle patikoidessa sujui jo laukaisten jännitystäkin, mutta itse tapausta ei saa pois yön yli nukkumallakaan, se ei ole häipynyt vuosikymmenten saatossakaan. Helvin mukaan nyt on raskeampaa, kun ei enää sisäko elä jakamassa ja kertotilemassa tästä kokemuksesta. Tämä on yksi tasota-ajan kirjoitti tapahtumista, sisarusten kerronnan mukaisesti

Aino Koppi
Noormarkku.

KOTIPUUTARHURIN KESÄKUU

Kesäkuussa kotipuutarhurin tärkein tehtävä on nauttia kesästä!

Useimmat nauttivat myös kesäkukkien hankinnasta; edellyttäähän se kiertelyä taimimyymlöissä amppeli- ja ruokkuasetelmia suunnitellen. Samalla voi silmällä perennavaliokimia kiinnostavien lajikkeiden varalta.

Itse kasvatetut taimet on nyt siirretty lopullisille kasvupaikoilleen hallanvaaran mentyä ohi. Sekä koriste- että hyötykasvikylvöjä ehtii vielä hyvin tehdä. Erityisesti tänä vuonna, kun perennojen ja pensaiden kukinnat ovat pari viikkoa etujassa voi olla mukavaa, kun elokuussakin tulee uusia kukkia.

Kastelu - perussääntöjä ja koulukuntia

Kesäkuu on yleensä kuiva kuukausi (ja sitä edeltänyt toukokuu pitkäaikaisten tilastojen mukaan vuoden kuivin!) joten istutusten ja nurmikon kasteluun on syytä kiinnittää huomiota.

Kastelun pääsääntö on: **mieluummin paljon ja harvoin kuin vähän ja usein.**

Vastaistutettuja taimia pitää toki suihkutella päivittäin.

Parhaita kasteluajkoja ovat ilta tai aamu. Keskipäivällä kastelemisesta ei ole juuri hyötyä, sillä vesi haihtuu nopeasti. Erään opisuunnan mukaan se saattaa olla haitallistakin: vesi on toisaalta liian kylmää ja toisaalta lehdille jäävät vesipisarot saattavat toimia

pieninä polttolaseina, jotka polttavat lehtiin mikroskooppisia reikiä.

Nurmikon kastelu hoituu parhaiten jättämällä sadettaja yöksi päälle - tämä tarkoittaa sitä, että tavallinen, aarin verran kasteleva sadettaja saa olla paikallaan ainakin kahdeksan tuntia. Nurmikon kasvualustan on kastuttava kymmenen sentin syvyydelle - kevyempi kastelu on suorastaan vaarallista, sillä juuret jäävät silloin pintaan ja palavat helposti! Jos käytettävissä on kaksi vesipistettä, hanki kerralla kaksi sadettajaa ja käytä niitä molempia yhtä aikaa.

Älä pihtaile väärässä paikassa! Alkukesällä kunnolla vettä saanut nurmikko on aina ylivoimaisesti helpompia pitää kunnossa loppuksen pahteillakin!

Kannattaa pitää mielessä, että nurmikko on pihan eniten työtä vaativa osa. Kastelemisen lisäksi sitä pitää lannoittaa, leikata ja rajata. Jos vielä haluaa pitää nurmikkonsa rikkaruohottomana, työmäärä on melkoinen. Hyvää liikuntaa saa poistaessaan voikukkia voikukkaraudalla. Rautahan voittaa käsin nyhtämisen siksi, että raudalla voikukan saa pois juurineen. Markkinoilla on myös myrkyjä, joilla nurmikosta voi poistaa voikukan lisäksi kaikki leveälehtiset kasvit.

Osta kaikki tarvitsemasi laitteet kerralla

Hyötypuutarhaa tai esimerkiksi ruusuja voi kastella myös tihkuletkuilla. Tihkukastelun hyviä puolia on esimerkiksi se, että veden saa juuri se kasvi jolle se on tarkoitettu. Hitaasti tihkuva vesi ehtii myös imeytyä maahan eikä valu pintaveitenä pois. Myöskään kasvustot eivät kastu, mikä vähentää alttiutta sienitaudeille.

Kasvien viereen voi myös upottaa maahan pystyasentoon kasteluputkia, jotka ohjaavat veden syväälle oleville juurille. Erityisen käyttökelpoisia ne ovat ruusujen ja klematisten hoidossa: niiden juuret ovat syväällä ja tarvitsevat paljon vettä ja ravinteita.

Hyvän kasteluputken saa katkaisemalla muovisen

limsapullon. Kun kaivat sen kasvin viereen, varo juuria!

Suuttimet ja liittimet ovat niin edullisia, että niitä kannattaa hankkia kerralla riittävästi. Tässä ei kannata säästellä, sillä malit saattavat vaihtua - ei ole varmaa, että saat tänä vuonna hankkimiisi liittimiin sopivia lisäosia ensi vuonna!

Perusvalikoimaan kuuluu yksi tai kaksi suorakaitteen muotoisen alueen kastelevaa nurmikkosadetinta (monissa on säätökierä, jonka avulla kastelualueen voi säätää toispuoliseksi, pidemmäksi tai lyhyemmäksi) ja säädettävä käsi-

suihku. Niiden lisäksi ovat käteviä pyörivät ja sykkivät suuttimet.

Äläkä unohda letkukärkyä tai telinettä - pihalla lojuva letku on paitsi epäsiisti, myös vaarallinen. Ethän halua hoitaa puutarhaasi jalaka kipsissä!

ONKS TIETOO VASTAUKSET

1. Yhdysvalloissa.
2. Venetsiassa
3. Tikkoihin
4. Presidentti Urho Kekkonen
5. Kalevi Keihänen
6. Anna
7. Tiikeri
8. Savukoski
9. Sumopaini
10. Kirsu

MUISTA!

Lahjaksi

KURKIJOKI-KIRJAT VIIRIT JA VAAKUNAT

Asianajaja

ASIANAJAJA
on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajotoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeusturva-asioita.

Asianajotoimisto HEIKKI RANTANEN

Varatuomari
Julkinen Kaupanvahvistaja
Kauppalaankatu 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolumbus.fi

Asianajotoimisto JARI HEIKMAN OY

Varatuomari Jari Heikman
varatuomari Kaarina Nylamo
oik.yo Tiina Tähtinen

Turuntie 8-14, II krs. Loimaa,
puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com

MUSIIKKIVÄEN PALVELUPAIKKA
LOIMAAN MUSIIKKI
Puh. 7622 950,
Oikokatu 3
Avoinna: ma-pe 10-17.30 la 10-14.00

KukkaBox

Puh. 762 2669

Vastapäättä Loimaan
Aluesairaala

TILAA
Kurkijokelainen

LOIMAAN VIIALAN KONDITORIA-KAHVIO
Kauppalaankatu 2, puh. 763 2001
Avoinna: Ma - pe 8.30-17

HAUTAKIVET
Vuodesta 1921
luotettavaa ja yksilöllistä palvelua
LOIMAAN KIVI
PUHELIN (02) 760 511

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

Tarjoukset voimassa: perjantai-sunnuntai 11.-13.6.2004!

Grillin äärellä on tunnelmaa!

Snellman Marinoidut Kasslerpihvit
5,00 kg

HK Lihamestarin Porsaasi sisäfileet n. 650 g **9,95 kg**

Wilhelm Grillimakkarat 500 g (5,00 kg) **5,00 2 pkt**

Apetina feta palat 200 g (8,75 kg) **1,75 pkt**

Suomalainen TOMAATTI
Ei jälleenmyyjille **0,99 kg**

Norjalainen MERILOHIFILE
Kariniemen marinoidut BROILERIN FILE-SUIKALEET **2,99**
280 g (10,68 kg)

Valio Pingviini jäätelötuutit 6 kpl 420 g (6,88 kg) **2,89 pkt**

WC- ja TALOUSPAPERIN ULKOMYYNTI pe klo 10-18

Soft Embo 12 rll ja Emilia 6 rll **7,99 pkt**

2 PKT KUMPAAKIN 15,00

LOIMARI

Alko 762 2062

nonstop parturi 040-765 7028

Naisellista muotia **Loimatar** 762 2848

Kahvila Helmi 762 4432

LOP-Kultapiste 763 2150

Oigatar 762 1413

Ritvan ja Olin Eines-keittiö 76368520

SPAR

SPAR LOIMAA
Kauppias Sami Toivonen
puh. (02) 763 6850
ma - pe 7-21, la 7-18

Ruokakauppa Sinun makuusi